

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.III.30.397/2017/6. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Csapó Péter ügyvéd által képviselt **felperes neve, felperes székhelye** szám alatti székhelyű felperes által – a dr. Ádám Attila ügyvéd által képviselt **alperes neve, alperes székhelye**, szám alatti székhelyű alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti perében a Szegedi Törvényszék 2017. október hó 02. napján kelt 11.G.40.073/2017/10. sorszámú ítélete ellen a felperes által 12. szám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

Kötelezi felperest 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 100.000,- (Egyszázezer) forint másodfokú eljárási költséget.

A felperes köteles megfizetni az államnak az adóhatóság felhívására 346.100,- (Háromszáznegyvenhatezer-egyszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S :

A felperes fő tevékenysége egyéb nem bolti piaci kiskereskedelem.

A felperes 2008. február 4. napján finanszírozási kérelmet nyújtott be az alpereshez tehergépjármű deviza alapú pénzügyi lízingjére, melyben az 5.191.500,- forint bruttó vételárú Ford Transit típusú új gépjárműre CHF-alapú havi fix deviza konstrukciójú finanszírozást igényelt.

A felperes, mint lízingbe vevő és az alperes, mint lízingbe adó 2008. február hó 04. napján **lízingszerződés száma** számon lízingszerződést kötött a bruttó 5.191.500,- forint - regisztrációs adóval növelt - vételárú Ford Transit típusú gépjármű finanszírozására. A szerződés szerint az első lízingdíj összege 778.725,-, a tőketartozás 4.325.250,- forint volt. A szerződésben a felperes kötelezettséget vállalt arra, hogy rendszeres lízingdíjként 72 hónapon keresztül havi 75.282,- forintot fizet meg alperesnek. Az összes lízingdíjat a szerződő felek 6.199.029,- forintban határozták meg azzal, hogy maradványérték nincs. A felek a szerződésben mértékadó devizanemként CHF-et, míg a Kamatváltozás I. és II. elszámolási módjaként a havi fix konstrukciót választották. A szerződés aláírásával a lízingbe vevő felperes kijelentette, hogy a szerződésben, valamint az annak hátoldalán levő, az alperes általános szerződési feltételeit tartalmazó üzletszabályzatban (**Üsz. száma**, továbbiakban: **Üsz.**) foglaltakat megismerte, megértette és azokat az egyedi lízingszerződés aláírásával magára nézve kötelezőnek ismerte el.

A lízingszerződés megkötésekor hatályos Üsz. III/5. pontja alapján a lízingbe vevő a lízingszerződést nem mondhatja fel. Az Üsz. VI/4.d, e pontjai szerint a lízingbe adó jogosult a lízingszerződést azonnali hatállyal felmondani, amennyiben a lízingbe vevő a szerződésben foglalt kötelezettségeit megszegi, így különösen, ha a lízingbe vevő ellen végrehajtási eljárást, illetve felszámolási eljárást kezdeményeznek vagy a lízingbe vevő saját maga ellen csődeljárást

kezdeményez, illetve végelszámolást indít, a lízingbe adó tudomására jut, hogy a lízingbe vevő harmadik személyekkel szembeni fizetéseit megszünteti (fizetési kötelezettségének az esedékességtől számított 15 napig nem tesz eleget), vagy a vagyonára vezetett végrehajtás sikertelen volt.

Az alperes 2007. május 15. napján együttműködési megállapodást kötött az A... Kft-vel és meghatalmazta a kereskedőt, hogy a **cégcsoport neve** nevében és képviselőjében az együttműködési megállapodásban foglaltak maradéktalan betartása mellett kölcsön-, lízing-, illetve bérleti szerződéseket kössön. A perbeli lízingszerződést az alperes képviselőjében eljárva **személy 1. neve** írta alá, akinek nyilatkozatát és eljárását az alperes 2017. március 28. napján kelt írásbeli nyilatkozatával jóváhagyta.

Az alperes 2014. december 08. napján a lízingszerződést 2015. január 8. napjára felmondta. A felmondás napjáig esedékessé vált meg nem fizetett tartozás a felmondólevél szerint 224.674,- forint, amelyből az árfolyamváltozás 218.673,-, egyéb 6.000,- forint, a szerződés megszűnésének napjával esedékessé váló tartozás 930.344,- forint.

A felperes elsődleges kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy az alperessel kötött lízingszerződés a hitelszerződésekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 47. §-a, 210. § (1) és (2) bekezdése, valamint a Ptk. 217. § (1) bekezdése alapján semmis, valamint a bíróság állapítsa meg, hogy az Üsz. nem vált a szerződés részévé. Másodlagosan az Üsz. III/5., VI/4.d, e. pontjainak tisztességtelenség miatti érvénytelenségének megállapítását kérte, ami az egész szerződést érvénytelenné teszi. A szerződés érvénytelenségének jogkövetkezményeként az eredeti állapot helyreállítását kérte, az elszámolást pedig akként, hogy az általa teljesített 5.486.517,- forintot és annak 2008. február 4. napjától járó törvényes kamatát a bíróság számolja el az alperes által átutalt 4.325.250,- forint és törvényes kamataival, a különbözet megfizetésre pedig jogalap nélküli gazdagodás címén az alperest kötelezze. Arra hivatkozott, hogy a szerződést aláíró személy az alperessel nem állt jogviszonyban, a szerződésen egyetlen aláírás szerepel, így a lízingszerződés érvényesen nem jött létre. A szerződés nem tartalmazza a THM-et, az üzleti kamatot, illetőleg valamennyi díjat és költséget. Az Üsz. nem került átadásra, azt nem ismerhette meg.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy pénzügyi vállalkozás és nem hitelintézet, ezért a Hpt. 47. § (1) és (2) bekezdései perbeli esetben nem alkalmazhatók. A perbeli lízingszerződés írásban érvényesen létrejött, alaki hibában nem szenved. A szerződést aláíró személy a képviselőjében jogszerűen járt el, egyebekben pedig az állképviselőt szabályai alkalmazandók. Utalt arra, a lízingszerződésnek nem szükséges eleme az üzleti kamat százalékos meghatározása. Lehetővé tette felperes számára az Üsz. megismerését, ezért az a szerződés részévé vált. A felperes számára tisztességtelen szerződési feltételek megtámadhatók, azonban a megtámadási határidő eltelt.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította.

A Hpt. 2. számú melléklet 11. pontja, valamint a Kúria 6/2013. számú Polgári Jogegységi Határozata 1. és 2. pontjai alapján megállapította, hogy a peres felek között zártvégű devizaalapú pénzügyi nem fogyasztói lízingszerződés jött létre, ami devizaszerződés.

Az Üsz. a Ptk. 205/A. § (1) bekezdése alapján általános szerződési feltétel, amely a Ptk. 205/B. § (1) bekezdése szerint csak akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje, és ha azt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta. A felperes a lízingszerződés aláírásával írásban nyilatkozott arról, hogy az Üsz-t átvette,

tartalmát megismerte, magára nézve kötelezőnek ismerte el, mellyel az Üsz-t kifejezetten elfogadta, ezért az az egyedi lízingszerződés részévé vált.

Az egyedi érvénytelenségi okokat illetően álláspontja az alábbi volt.

Miután az alperes a Hpt. 6. § (1) bekezdése szerinti pénzügyi vállalkozás, nem pedig az 5. § (1) bekezdése szerinti hitelintézet, ezért rá a Hpt. 47. §-a nem alkalmazható.

A képviseleti jogosultsággal kapcsolatban továbbá felhívta a Ptk. 217. § (1), 218. § (1), 219. § (1) és (2), 222. és 223. § (1) bekezdését. Rögzítette, hogy az A... Kft. képviseleti joga a **cégcsoport neve** cégcsoporttal kötött együttműködési megállapodáson alapul, ami a különböző **cégcsoport neve** által engedélyezett szerződések megkötésére is tartalmazott meghatalmazást. **személy 1. neve**, mint az A... Kft. alkalmazottja jogosult volt alperes nevében a lízingszerződés és képviseletében történő aláírására. Ezért a lízingszerződés alaki hibában nem szenved, az nem érvénytelen.

Utalva a Hpt. 210. § (1) és (2) bekezdésére, valamint 2. számú melléklet III/7. pontjában írtakra, kiemelte, a kamat a lízingszerződésnek nem, illetőleg nem lényeges tartalmi eleme, ezért a kamatmeghatározás hiánya a lízingszerződést nem teszi létre nem jött megállapodássá (Szegedi Ítéltábla Gf.II.30.527/2014/4.). A pénzügyi lízingszerződés az ügyleti kamat éves százalékos mértékének feltüntetése hiánya miatt nem érvénytelen. A szerződés a díjak és költségek közül kizárólag a hitelminősítési díjat tartalmazza, ami 0,- forint, egyebekben a lízingszerződés részét képező Üsz. I/23. pontja definiálja a hirdetményt és az Üsz. III/1.f. pontja teszi a felperes kötelezettségévé a hirdetmény szerinti díjak és költségek megfizetését. A szerződések megkötésekor hatályos 41/1997. (III.05.) Korm. sz. rendelet (THM-rendelet) 1. § (1) bekezdése, és 1. § (2) bekezdés c) pontja alapján annak hatálya a THM-mutató számítására vonatkozó rendelkezéseket illetően a pénzügyi intézményekre terjed ki. Az 1. § (4) bekezdés szerint a THM számítására és közzétételére vonatkozó előírásokat a pénzügyi intézmények által folyósított, három hónapnál hosszabb lejáratú rendelkező, a Hpt. 2. számú melléklet III/13. pontjában meghatározott lakossági kölcsönökre kell alkalmazni. A perbeli szerződés azonban nem lakossági kölcsönszerződés, ezért arra a THM-rendeletet alkalmazni nem kell, ezért a THM hiánya nem eredményezi a szerződés érvénytelenségét.

A felperes egyes szerződési feltételek érvénytelensége kapcsán kifejtett indokait a tisztességtelenséget illetően nem vizsgálta azzal az indokkal, hogy a szerződés nem fogyasztói szerződés, emiatt a tisztességtelenség a megtámadás körében értékelendő (Ptk. 209/A. § (1) bekezdés). A megtámadás határideje pedig a Ptk. 236. § (1) bekezdése alapján egy év, mely részletekben történő teljesítés esetén az első teljesítéstől számítandó, ezért a felperes vonatkozásában a megtámadási határidő már eltelt (Ptk. 236. § (2) bekezdés c) pont). A tanúbizonyításra vonatkozó felperesi bizonyítási indítványt, mint szükségtelent elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítélete elleni fellebbezésében a felperes annak megváltoztatásával kereseti kérelmének történő helytadást kérte.

Előadta, a lízingszerződés tartalmaz egy nyilatkozatot, amely szerint a lízingbe vevő kijelenti, hogy a szerződésben, valamint az annak hátoldalán lévő Üsz-ben foglaltakat megismerte, megértette és azokat a jelen egyedi lízingszerződés aláírásával magára nézve kötelezőnek ismer el, azonban az alperes által csatolt szerződésből is megállapíthatóan a szerződés hátoldalán Üsz. nem található. Hangsúlyozta, a szerződés alapján kifejezetten annak hátoldalán szereplő Üsz. vonatkozásában tett annak megismerésére és elfogadására vonatkozó nyilatkozatot, és miután az a szerződés hátoldalán nem található, ezért az arra vonatkozó nyilatkozata sem érvényes. Maga a szerződés igazolja, hogy az alperes az Üsz. megismerését nem tette lehetővé a számára. Ezért az elsőfokú bíróság a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelése alapján állapította meg, hogy az általános szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések alapján az Üsz. a szerződés részévé vált.

A Hpt. 47. §-ának alkalmazhatóságával kapcsolatban hangsúlyozta, az alperes ellenkérelmében hivatkozott arra, hogy nem hitelintézet, hanem pénzügyi vállalkozás, azonban ezen állítását okirattal

nem támasztotta alá. Ennek ellenére az elsőfokú bíróság azt tényként fogadta el, ítéletének indokolásában nem jelölte meg, milyen adatok, körülmények alapján jutott erre a megállapításra. A cégjegyzékben rögzített adatok szerint az alperes egyéb hitelnyújtási tevékenységet is végez, mely alapján a Hpt. 5. §-a szerint hitelintézetnek minősül. Ennek jelentősége van a szerződés érvénytelenségét illetően, mert a Hpt. 47. § (1) bekezdése szerint cégjegyzésre és a hitelintézet nevében a pénzügyi szolgáltatási tevékenységgel kapcsolatos kötelezettségvállalásra két igazgatósági tag, illetve két ügyvezető együttesen jogosult. A szerződés ezen alaki követelményeknek nem felel meg, ezért az alakiság megsértésével kötött szerződés semmis (Ptk. 217. § (1) bekezdés).

Az alperes és az A... Kft. között létrejött együttműködési megállapodással kapcsolatban rögzítette, az annak alapján adott meghatalmazás nem felel meg a Hpt. 47. § (1) bekezdésében meghatározott követelményeknek, ezért az annak alapján kötött perbeli megállapodás sem érvényes (Ptk. 223. § (1) bekezdés). Már az elsőfokú eljárás során is kifejtette, az alperes által csatolt együttműködési megállapodás V. pontja szerint annak részét képezik az alábbi mellékletek: 1. Együttműködési szabályzat. A megállapodáshoz mindössze egy melléklet tartozik, ez pedig az Együttműködési szabályzat. Az alperes által csatolt aláírásminta egy együttműködési megállapodás 2. számú mellékleteként került megjelölésre, így alperes állításával ellentétben semmiképpen sem képezheti az általa csatolt együttműködési megállapodás mellékletét. Nem képezheti a csatolt aláírásminta az együttműködési megállapodás mellékletét azért sem, mert a megállapodás **város neve** 2007. május 11. napján kelt, az aláírásminta pedig csak az érvényesség kezdő időpontját határozza meg, amely az együttműködési megállapodáshoz képest jóval korábbi, 2000. január 1. napja. Az aláírásminta az érvényesség vonatkozásában konkrét időpontot nem határoz meg, de azt sem, hogy határozatlan ideig áll fenn, így alperes nem igazolta, hogy a szerződés megkötésének időpontjában **személy 1. neve**, amennyiben az A... munkavállalója volt is, aláírhatta a perbeli szerződést alperes nevében. Az aláírásminta csak nevek felsorolását tartalmazza, azonban nem jelöli meg a felsorolt nevek pozícióját, és azt sem, hogy milyen minőségben és a végrehajtás keretében milyen konkrét feladatok ellátására jogosultak. Az aláírásminta általánosságban márkakereskedőt jelöl meg, azonban az A... Kft. konkrét megnevezését nem tartalmazza, a márkakereskedő bélyegzőmintája számára üresen hagyott helyen nem szerepel sem az A... Kft. megnevezésre alkalmas adatai, sem pedig bélyegzője. Alperes az elsőfokú eljárásban nem igazolta, hogy a szerződés megkötésének időpontjában, 2008. február 4. napján az A... alkalmazásában álló munkavállaló volt és hogy ilyen minőségben írta alá a megállapodást. **személy 1. nevenek** az A... Kft. munkáltatónál a szerződés megkötésének időpontjában fennálló munkaviszonyát munkaszerződéssel, illetőleg a munkáltató részéről kiállított olyan tartalmú nyilatkozattal tudná igazolni, amelyben a munkáltató rögzíti, hogy a szerződés megkötésének időpontjában munkavállalóként a társaság alkalmazásában állt. Ilyenre azonban nem került sor. Ezért az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy az együttműködési megállapodás alapján az alperes képviselőjében eljárva az A... és a szerződést aláíró **személy 1. neve** jogosult volt az alperes nevében és képviselőjében eljárva a perbeli szerződés aláírására.

Az elsőfokú bíróság által hivatkozott Üsz. nem vált a szerződés részévé, ezért az abban hivatkozott hirdetmény szerinti díjak és költségek megfizetésére sem köteles. Erre azért sem kötelezhető, mert az Üsz. a lízingbe adó székhelyén és fióktelepén kifüggesztett hirdetmény szerinti költségek és díjak megfizetését teszi a lízingbe vevő kötelezettségévé, és az alperes az elsőfokú eljárásban azt sem igazolta, hogy a hirdetmény székhelyén, fióktelepén a szerződéskötés időpontjában ki volt függesztve. A szerződés megkötésére egyébként sem a lízingbe adó székhelyén, fióktelepén kerül sor, hanem az A... üzletében, ezért a képviselőjében eljáró ügyvezetőnek lehetősége sem volt arra, hogy a hirdetményben foglaltakat megismerje. Ezért a Ptk. 205. § (3) bekezdésében írt törvényi feltételek nem teljesültek, az alperes a szerződéskötéskor sem az Üsz.-ben, sem pedig a hirdetményben foglaltak megismerését nem tette lehetővé, így azokat nem is fogadhatta el. Ezért

tévesen állapította meg azt is az elsőfokú bíróság, hogy köteles a hirdetményben meghatározott díjak és költségek megfizetésére.

A megtámadás határideje vonatkozásában hangsúlyozta, az elévülési jellegű, ezért vonatkoznak rá az elévülés nyugvására vonatkozó szabályok. Ezért a lízingszerződésben kikötött részletfizetés esetén a megtámadási határidő a végeladási ár esedékességének időpontjától kezdődik (BH1998. 242.). A 2008. februárban aláírt szerződés szerint 72 havi lízingdíj részlet teljesítésére állapodott meg felperessel, így a végeladási ár esedékességének időpontja 2014. március hónapja, tehát az egy éves megtámadási határidő innen vette kezdetét 2014. augusztus 19. napján kelt, az alperesnek címzett felszólító levelével, továbbá a 2014. december 16. napján kelt és a Pécsi Törvényszék elé terjesztett keresetével az egy éves elévülési határidő megszakadt, és a Ptk. 327. § (2) bekezdése alapján az eljárás jogerős befejezése után a határidő újból kezdődik. Ezért az elsőfokú bíróság a jogszabályok téves értelmezésével állapította meg, hogy a szerződés megtámadására nyitvaálló egy éves határidő eltelt.

Az alperes fellebbezésre tett észrevételében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatokból helyesen állapította meg, hogy az Üsz. az egyedi lízingszerződés részévé vált, ezzel kapcsolatban utalt a GK 37. számú állásfoglalásban kifejtettekre is. A szerződés írásban létrejött a felek között, alaki hibában nem szenved. A képviseleti joggal kapcsolatban kifejtett álláspontját fenntartotta. Hivatkozott arra, hogy ezirányú szerződéseit a bíróságok már több alkalommal vizsgálták (BDT2014. 3133., BH2014.303.). Nem a Hpt. 5. §-a alá tartozó hitelintézet, hanem a 6. §-ban meghatározott pénzügyi vállalkozás, ezért a felperes által hivatkozott Hpt. 47. § (1) és (2) bekezdésben foglalt rendelkezések nem alkalmazhatók. Miután a Szegedi Ítéltábla és a Kúria is több alkalommal vizsgálta szerződéseit és azok során megállapításra került, hogy pénzügyi vállalkozás, ezért alaptalan az a felperesi állítás, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 163. § (1) bekezdésében foglaltakat megsértette.

A perbeli szerződés nem kölcsön, hanem lízingszerződés, ezért abban a THM értékét sem kellett feltüntetni a jogszabályi előírásoknak megfelelően.

A felperes a megtámadási határidő kezdő időpontjára is tévesen hivatkozott, a megtámadási határidő elévülési jellege irreleváns a kezdő időpont meghatározása szempontjából. A Ptk. 236. § (2) bekezdés c) pontja kifejezetten arról rendelkezik, hogy részletekben történő teljesítésnél a megtámadási határidő az első teljesítéstől kezdődik. A perbeli esetben ez az első részlet teljesítésével 2009. február hónapban bekövetkezett, vagyis a felperesnek az ezt követő egy évig lett volna lehetősége a szerződést írásban megtámadnia, nem pedig 2014. márciustól.

Erre nem került sor, ezért a felperes tisztességtelenségre történő hivatkozása elkésett, és azt helyesen nem vizsgálta az elsőfokú bíróság.

A fellebbezés **alaptalan.**

Az elsőfokú bíróság a perbeli jogvita érdemi elbírálásához szükséges mértékben a tényállást helyesen állapította meg, abból helytálló jogkövetkeztetésekre jutott, érdemi döntésével az ítéltábla egyetért. A fellebbezésben előadottak sem alkalmasak arra, hogy az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztassa, ezért azt a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezésben előadottakra figyelemmel az ítéltábla az alábbiakra kíván rámutatni.

Az elsőfokú bíróság a peradatokból helyesen állapította meg, hogy a peres felek között zártvégű deviza alapú pénzügyi lízingszerződés jött létre, amely nem fogyasztói devizaszerződés (Hpt. 2. sz. melléklet 11. pontja, 6/2013. PJE 1. és 2. pontja, Ptk. 685. §).

A felperes keresetében előadott álláspontját fellebbezésében is fenntartotta, mely szerint az alperes nem a Hpt. 6. § (1) bekezdése szerinti pénzügyi vállalkozás, hanem a Hpt. 5. § (1) bekezdése szerinti hitelintézet, ezért a szerződés alakiságait illetően a Hpt. 47. § (1) és (2) bekezdésében foglalt rendelkezéseket alkalmazni kell. Ezek hiányában az alperessel kötött szerződés alaki hibában szenved és az a Hpt. 210. § (1), (2) bekezdése, valamint a Ptk. 217. § (1) bekezdése alapján érvénytelen (semmis).

Az ítéletábra osztja az elsőfokú bíróság érdemi álláspontját, mely szerint a peres felek között a szerződés írásbeli alakban létrejött és az alaki hibában nem szenved, ezért az ezen okból nem semmis, nem érvénytelen. Rámutat, hogy az alperes perbelivel azonos tárgyú szerződéseit a Szegedi Ítéletábra és a Kúria már több alkalommal vizsgálta, ezen eljárásokban az alaki hibával kapcsolatos kereseti kérelmek is elbírálásra kerültek, és egyetlen alkalommal sem merült fel az a felperes által hivatkozottak, hogy a szerződések aláírása vonatkozásában a Hpt. 47. § (1) bekezdését kell alkalmazni (BDT2014.3133., BH2014.303.). A fentiek alapján az ítéletábra is elfogadta, hogy az alperes nem a Hpt. 5. § (1) bekezdése alá tartozó hitelintézet, hanem a Hpt. 6. § (1) bekezdésében meghatározott pénzügyi vállalkozás, ezért a felperes által hivatkozott Hpt. 47. § (1) és (2) bekezdésében foglalt rendelkezések az alperes vonatkozásában nem alkalmazhatók, mert azok kizárólag a hitelintézetekre tartalmazzak e tekintetben előírásokat. Miután a fent hivatkozottak szerint a Szegedi Ítéletábra és a Kúria is több alkalommal vizsgálta az alperes szerződéseit és ezek során megállapításra került, hogy az alperes pénzügyi vállalkozás, ezért alaptalan az a felperesi érvelés, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 163. § (1) bekezdésében foglaltakat megsértette (Szegedi Ítéletábra Gf.III.30.474/2015/4.).

Mindebből tehát az következik - hogy a felperes álláspontjától eltérően, hogy - perbeli szerződést az alperes nevében nem két igazgatósági tagnak vagy két ügyvezetőnek kellett együttesen aláírnia.

A fentiek alapján vizsgálta az ítéletábra – az elsőfokú bírósághoz hasonlóan – a képviseleti joggal kapcsolatos további felperesi hivatkozásokat.

A perben az nem volt vitás, hogy a felperes az alperessel pénzügyi lízingszerződést kívánt kötni, mely a Hpt. 3. § (1) bekezdés d) pontja szerint pénzügyi szolgáltatás és ezt a szerződést a Hpt. 210. § (1) bekezdése szerint érvényesen csak írásban köthették meg a felek. Ha a törvény egy megállapodás írásba foglalását kívánja meg, akkor a Ptk. 217. § (1) bekezdése értelmében az alakiság megsértésével kötött szerződés semmis. Lényeges ugyanakkor, hogy a Hpt. a szerződés írásba foglalásán túl további megszorító rendelkezést nem tartalmaz, így az írásbeliség, mint alaki követelmény teljesüléséhez elegendő az egyszerű okirati forma, azaz nem érvényességi kellék a szerződés közokiratba (Pp. 195. § (1) bekezdés) vagy teljes bizonyító erejű okiratba (Pp. 196. § (1) bekezdés) foglalása (BDT2001.496.).

Az aláírás szempontjából az egyszerű okirati forma – ebből következően az írásbeliség – követelményét kielégíti, ha a gazdasági társaság jognyilatkozatát tartalmazó okiratból egyértelműen megállapítható, hogy a képviselő – még ha aláírása nem is tekinthető cégszerűnek – a szerződést a cég képviseletében eljárva, tehát nem saját nevében írta alá (BDT2014.3175.).

A Ptk. a jogszabályban előírt, vagy a felek megállapodásában kikötött írásbeli alak formai és tartalmi elemeit részletesen nem határozza meg, csak azt írja elő, hogy legalább a szerződés lényeges tartalmát rögzítse az okirat. Megfelelő iránymutatást ad a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) az ingatlanátruházási szerződés érvényességéről szóló, de más ügyekre is megfelelően alkalmazandó XXV. számú Polgári Elvi Döntése. Eszerint az írásbeliség követelménye szempontjából a szerződés érvényes létrejöttéhez szükséges és egyben elegendő, ha a szerződésről készült okirat tartalmazza a felek személyének megjelölését, a szerződés lényeges tartalmi elemeit és a felek, illetve – amennyiben képviselőik útján kötnek szerződést (Ptk. 219. § (1) bekezdés) – képviselőjük aláírását. A perbeli lízingszerződés pedig tartalmazza a felek megnevezését, a szerződés lényeges tartalmi elemeit és mind a felperes, mind az alperes képviselőinek aláírását is.

A jogvita során valójában abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a szerződéskötéskor az alperes képviselőjében eljáró személy rendelkezett-e képviseleti joggal, illetve az általa alkalmazott aláírási forma szenved-e a szerződés érvényességére kiható alaki hibában.

Az írásbeliséghez kötött és képviselő közreműködésével létrejött szerződés a képviselő útján eljáró szerződő fél aláírása szempontjából alakilag érvényes, ha a szerződést tartalmazó okiratból kitűnik, hogy a megállapodást ténylegesen aláíró természetes személy nem a saját nevében, hanem az okiratban megjelölt szerződő fél nevében és képviselőjében járt el. Szükség esetén az aláíró természetes személy képviselőre jogosultságának igazolása során vizsgálendő, hogy képviseleti jogát kitől, milyen formában származtatja, nem szükséges azonban, hogy a képviselői jogosultság keletkezésének láncolata magából a képviselő által kötött szerződést tartalmazó okiratból kiderüljön (BDT2014.3133.).

Jelen esetben az okiratból megállapítható, hogy **személy 1. neve** nem a saját nevében kötött szerződést, hanem az alperes képviselőjében járt el. A Ptk. 222. §-a értelmében a képviseleti jogot – a törvényen, hatósági rendelkezésen és az alapszabályon alapuló képviselőten felül – a képviselőhöz, a másik félhez vagy az érdekelt hatósághoz intézett nyilatkozattal (meghatalmazás) lehet létesíteni. Jogi személy képviselője esetén a cégnyilvántartásról, a bírósági eljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) 8. §-án és a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 29. § (3) bekezdésének cégjegyzési jogra – azaz a cég nevében történő írásbeli képviselőre és az aláírás formájára – vonatkozó rendelkezései a törvényen és az alapszabályon alapuló szervezeti képviselőre irányadóak. A meghatalmazáson alapuló ügyleti képviseleti jog szempontjából annyiban van jelentősége, hogy az ügyleti képviselő részére a cég képviselőjének ellátásra feljogosító írásos meghatalmazást a cég szervezeti képviselői adhatnak a Ctv. és a Gt. cégjegyzékre vonatkozó szabályainak betartása mellett. Törvény, vagy a képviselt cég alapszabálya, sőt akár a cég legfőbb szervének konkrét ügyben hozott határozata előírhatja, hogy az együttes cégjegyzésre jogosult szervezeti képviselők csak együttesen gyakorolható képviseleti jogra szóló meghatalmazást adhatnak harmadik személyek részére. Ilyen rendelkezés hiányában azonban a szervezeti képviselők által adott meghatalmazás alapján a meghatalmazott önállóan önálló aláírási joggal képviselheti az adott céget.

Perbeli esetben azonban az iratokból nem állapítható meg – és erre a felperes helyesen hivatkozott -, hogy a lízingszerződést az alperes nevében aláíró **személy 1. neve** rendelkezett-e az alperes képviselőjére feljogosító meghatalmazással és az sem, hogy a **A...** Kft. alkalmazottja volt-e a szerződés aláírásakor. Abban az esetben azonban, ha nem bizonyított, hogy a szerződést a pénzügyi intézmény nevében aláíró természetes személy rendelkezett képviseleti jogosultsággal, akkor álképviselőnek minősül. Álképviselő esetén azonban a képviselt személy utólagosan is jóváhagyhatja az álképviselő eljárását, ez esetben azt úgy kell tekinteni, mintha az álképviselő szabályszerű meghatalmazással járt volna el (Ptk. 221. § (1) bekezdés, BH1993.181., BH1994.501.). Jelen esetben az alperes az elsőfokú eljárás során az álképviselő eljárását írásban jóváhagyta, illetőleg azzal is, hogy a megkötött szerződés alapján teljesített. Megjegyzi az ítéletábra, egyébként a szerződésnek a felperes által megjelölt fenti alaki hibájára legfeljebb az alperes hivatkozhatna. Az alperes képviselőjében eljáró személy képviseleti jogosultságának esetleges hiánya a felperes számára hátrányt nem jelentett, maga sem hivatkozott arra, hogy az alperessel nem kötött volna szerződést vagy azt más tartalommal kötötte volna meg, ha olyan személy járt volna el alperes képviselőjében, aki rendelkezett képviseleti joggal. Tény, hogy az alperes a maga részéről lízingszerződést a szolgáltatás tekintetében teljesítette, a felperes a lízingtárgyat átvette, az esedékessé vált lízingdíjakat fizette. Egyértelmű, hogy az alaki hibára történő hivatkozással a felperes azt kívánta elérni, hogy szabaduljon a szerződés alapján őt terhelő kötelezettségek teljesítése alól, de ezzel sérti a rendeltetésszerű és jóhiszemű joggyakorlás Ptk. 4. § (1) és (5) bekezdése szerinti követelményét is.

Mindebből következően a peres felek között a zártvégű pénzügyi lízingszerződés írásban létrejött, alaki hiba nem áll fenn.

Azt is helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság ítéletében, hogy az Üsz. az egyedi lízingszerződés részévé vált. Ezzel kapcsolatban a felperes arra hivatkozott, hogy az egyedi lízingszerződésben az szerepelt, hogy a hátoldalán lévő Üsz.-t megismerte, így arra vonatkozóan tett nyilatkozatot, ami annak hiányában – ami egyébként igazolt – ezen nyilatkozatát érvénytelenné teszi. Az ítéletábra megállapította, hogy a felperes hivatkozása annyiban alapos, hogy a keresetlevél mellékleteként P.22.219/2015/1. szám alatt elfekvő, eredeti példány felek által aláírt egyedi lízingszerződés hátoldalán valóban nem található az alperesi Üsz..

Az Üsz. a Ptk. 205/A. § (1) bekezdése alapján általános szerződési feltételnek minősül. A Ptk. 205/B. § (1) bekezdése szerint az általános szerződési feltétel csak akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje és ha azt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta.

Fenti törvényi előírásból következően tehát nem feltétel az, hogy a felperes az üzletszabályzat tartalmát megismerje, hanem elegendő, ha annak alkalmazója – perbeli esetben az alperes – lehetővé tette azt, hogy annak tartalmát a vele szerződő fél – perbeli esetben a felperes – megismerje. Azt sem írja elő egyébként a Ptk. – figyelemmel a felperes fellebbezésében előadottakra – hogy a szerződés megkötésének (aláírásának) helyén kell kifüggeszteni vagy más módon lehetővé tenni az üzletszabályzat megismerését. Megjegyzi az ítéletábra, hogy a felperes által nem vitatottan aláírt egyedi lízingszerződésben saját maga nyilatkozta, hogy az Üsz.-t megismerte, az abban foglaltakat tudomásul vette és azt is, hogy azt át is vette. Ezen nyilatkozatot a felperes aláírta, a szerződésben foglaltakat a peres felek teljesítették, és a felperes pedig 2008. év, a szerződés megkötése óta nem hivatkozott az üzletszabályzat átvételének hiányára, illetőleg azt nem bizonyította, azzal kapcsolatban bizonyítási indítványt sem tett. Abban az esetben pedig, amennyiben valóban nem vette át a felperes az Üsz.-t, akkor is teljesültek a Ptk.-ban írt feltételek, mert az alperes lehetővé tette az Üsz. megismerését, mely tény egyébként maga a felperes sem vitatott, és azt szintén nem bizonyította felperes, hogy az alperes a perbeli Üsz. megismerését nem tette a részére lehetővé.

Mindebből következően az elsőfokú bíróság helyes döntést hozott, amikor – figyelemmel a felperes egyedi lízingszerződésben tett írásbeli nyilatkozatára is – azt állapította meg, hogy az Üsz. a szerződés részévé vált.

Az ítéletábra osztja az elsőfokú bíróság álláspontját a kamat, díj és költségek vonatkozásában is. A perbeli lízingszerződés érvénytelensége a Hpt. 210. § (2) bekezdése alapján sem állapítható meg. E törvényi rendelkezés szerint a pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásokra irányuló szerződésben egyértelműen meg kell határozni a kamatot, díjat és minden egyéb költséget vagy feltételt. Önmagában az, hogy a szerződés e követelményeknek nem felel meg, nem eredményezi a szerződés semmisségét, ugyanis a törvényben megjelölt tartalmi elemek hiányához a Hpt. csak a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződések esetén fűzi a semmisség következményét (Hpt. 213. § (1) bekezdés), a perbeli lízingszerződés azonban e szerződési körbe nem sorolható. A Hpt. 210. § (2) bekezdésének helyes értelmezése szerint a kamat, díj és költség szerződésben történő egyértelmű meghatározásának követelménye azt jelenti, hogy ha az adott pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződésnek lényeges tartalmi eleme a kamat, költség vagy díj, de abban a felek nem állapodnak meg, a szerződés nem jön létre (Ptk. 205. § (2) bekezdés). A pénzügyi lízingszerződésnek azonban nem lényeges eleme sem a kamat, sem a díjak, vagy a költségek, ezért ezek szerződésben való feltüntetésének hiánya a pénzügyi lízingszerződés létrejöttét nem érinti.

Az ítéletábra osztja az elsőfokú bíróság álláspontját, hogy a kamat a lízingszerződésnek nem, illetőleg nem lényeges tartalmi eleme, ezért a kamatmeghatározás hiánya lízingszerződést nem teszi létre nem jött megállapodássá, ezért az ügyleti kamat éves %-os mértékének feltüntetésének hiánya

miatt az nem érvénytelen az alábbiak szerint (Szegedi Ítélőtábla Gf.I.30.534/2014/4., Kúria Gfv.VII.30.341/2014/5.).

A pénzügyi lízingszerződés az 1959-es Ptk.-ban nem szabályozott atipikus szerződés, amely az adásvétel (részletvétel), a pénzkötelmek (hitelviszonyok) és a használati kötelmek tényállási elemeit egyaránt hordozza. A lízingbeadó a lízingtárgy tulajdonjogát – a későbbi lízingbevevő választása szerint – adásvételi szerződéssel megszerzi, beszerzési vételárat kiegyenlíti, majd a megkötött lízingszerződés alapján köteles a lízingtárgyat tartós, határozott időre a lízingbevevő használatába adni, a lízingbevevő pedig ezért időszakonként visszatérően lízingdíjat fizetni. A lízingdíjat a lízingbeadó úgy kalkulálja, hogy a dolog beszerzési árát lízingkulcs (lízingszorzó) alkalmazásával megnöveli, amit a tartós használat időtartama alatt a lízingbevevő időszakonként visszatérően, lízingdíjrészletek formájában fizet, majd a futamidő leteltével a lízingtárgy tulajdonjogát maradványértéken megszerzi (eBDT2007. 155., EBD2013. G.9.). Mivel a tartós futamidő alatt a dolog a lízingbevevő használatába kerül, a lízingdíj valójában két különböző szolgáltatás együttes ellenértékeként jelenik meg: egyfelől a beszerzési ár törlesztéseként, másfelől használati díjként. Polgári jogi szempontból tehát a pénzügyi lízingszerződés lényeges tartalmi eleme a lízingtárgy, amelyet a lízingbeadó a lízingbevevő részére használatba ad, valamint a lízingbevevő által ellenszolgáltatásként fizetendő lízingdíj. Megjegyzést érdemel, hogy a jelen jogvitára még nem irányadó Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. 6:409. §-a a már külön szerződéstípusként nevesített pénzügyi lízingszerződés lényeges tartalmi elemeként ugyancsak ezt a két tényezőt határozza meg. Mindezekből következően a pénzügyi lízingszerződés létrejöttéhez szükséges, egyben elegendő, ha a felek megállapodása a lízingtárgyra és a lízingdíjra terjed ki (Ptk. 205. § (2) bekezdés).

Ennek nem mond ellent a pénzügyi lízingnek a Hpt. 2. számú melléklete értelmező rendelkezései I.11. pontjában rögzített fogalom meghatározása. Eszerint pénzügyi lízing az a tevékenység, amelynek során a lízingbeadó ingatlan vagy ingó dolog tulajdonjogát, illetve vagyoni értékű jogot a lízingbevevő megbízása szerint abból a célból szerzi meg, hogy azt a lízingbevevő határozott idejű használatába adja oly módon, hogy az a lízingbevevő könyveiben kerül kimutatásra. A használatba adással a lízingbevevő jogosultságot szerez arra, hogy a szerződésben kikötött időtartam lejártával a lízingdíj teljes tőketörlesztő és kamattörlesztő részének, valamint a szerződésben kikötött maradványérték megfizetésével a dolgon ő, vagy az általa megjelölt személy tulajdonjogot szerezzen. A felek a szerződésben kötik ki a lízingdíj tőkerészét – amely a lízingbe adott vagyontárgy, vagyoni értékű jog szerződés szerinti árával azonos – , valamint kamatrészét és a törlesztésének ütemezését.

A Hpt. tehát a pénzügyi lízing ellenszolgáltatásként meghatározott lízingdíjat a teljes tőke- és kamattörlesztő részletek összegében határozza meg. Az itt írt kamatrész viszont tartalmában nem azonos a Hpt. értelmező rendelkezések III.7. pontjában szabályozott kamattal, amelynek értelmében az az adós által a kölcsönnyújtónak (betételhelyezőnek) az elfogadott betét vagy az igénybe vett kölcsön használatáért, kockázataért fizetendő, a betét- vagy kölcsönösszeg százalékában meghatározott, időarányosan térítendő (elszámolandó) pénzösszeg vagy egyéb hozadék. Lízingszerződésnél ugyanis a lízingbevevő nem pénzösszeget kap időleges használatba, hanem a lízingtárgyat, amelynek használatáért nem kamatot, hanem használati díjat (lízingdíjat) köteles fizetni, így a lízingdíjnak a Hpt. 2. számú melléklete I.11. pontja szerinti „kamatrésze” alatt ténylegesen a lízingdíj használati díj része értendő.

A lízingszerződés létrejötte szempontjából közömbös, hogy a lízingbeadó a lízingdíj használati díj részét (a Hpt. szóhasználatával: kamatrészét) miként állapítja meg, ennek során a lízingkulcsot hogyan, mi alapján kalkulálja. Tekintettel arra, hogy a lízingszerződés kölcsönelemet is tartalmaz, nem kizárt, hogy a lízingbeadó a lízingdíj használati díj részének meghatározása során olyan lízingkulcsot (lízingszorzót) alkalmazzon, amelyben valamilyen formában a lízingdíj tőkerészének a

kamatát is számításba veszi. Annak sincs akadálya, hogy ez a kamatelem referenciakamatként megjelölésre kerüljön a lízingszerződésben, mint olyan tényező, amelynek változása maga után vonja a lízingdíj használati díj részének változását, és ezáltal a törlesztő részletek futamidő alatti módosulását. Ez azonban nem változtat azon a tényen, hogy a lízingszerződés jellegéből adódóan a polgári jogi értelemben vett kamat a szerződésnek nem, illetve nem lényeges tartalmi eleme, ezért a kamatmeghatározás hiánya a lízingszerződést nem teszi létre nem jött megállapodássá (Szegedi Ítéltábla Gf.II.30.527/2014/4. számú döntés).

Hasonlóan foglalt állást a Kúria is Gfv.VII.30.341/2014/5. számú ítéletében.

A perbeli lízingszerződés ugyanakkor a létrejöttéhez szükséges tartalmi elemeket rögzíti, tartalmazza az összes lízingdíj összegét, amely magában foglalja a tőketartozást és a lízingtárgy használati díját, mint „kamatot” is. Az pedig, hogy az alperes a lízingdíj meghatározása során milyen lízingkulcsot alkalmazott, a szerződés létrejötte és érvényessége szempontjából – a hivatkozott okok tekintetében – irreleváns.

Helyesen állapította meg azt is az elsőfokú bíróság, hogy a díjak és költségek közül a szerződés kizárólag a hitelminősítési díjat tartalmazza, egyebekben a lízingszerződés részét képező Üsz. I/23. pontja határozza meg a hirdetményt és az Üsz. III/1. f) pontja teszi a felperes kötelezettségévé a hirdetmény szerinti díjak és költségek megfizetését. Megjegyzi az ítéltábla, amennyiben az alperes akár az egyedi szerződés, akár az Üsz.-ben nem rögzített költséget, díjat számít fel, az a felek közötti elszámolás tárgya és nem a jelen eljárásban érvényesített érvénytelenségi keresetet érintő kérdés (Szegedi Ítéltábla Gf.I.30.534/2014/4., Kúria Gfv.VII.30.156/2014/11.).

Fentiekből következően tehát a felperes hivatkozása a kamat, díj és költségek meghatározásának hiányára vonatkozóan is alaptalan.

Szintén osztja az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját a THM-mel kapcsolatban. Helyesen utalt arra az elsőfokú bíróság, hogy a THM rendelet hatálya a pénzügyi intézményekre – így az alperesre is - kiterjed, azonban a Hpt. 2. sz. melléklet III/13. pontjában meghatározott lakossági kölcsön esetén kell azt alkalmazni, és mivel a perbeli szerződés nem lakossági, továbbá nem kölcsönszerződés, hanem lízingszerződés, ezért a THM rendelet alkalmazására nem kerülhet sor. Ezért a THM feltüntetésének hiánya sem eredményezi a szerződés érvénytelenségét.

Az elsőfokú bíróság helyesen utalt arra is az egyes szerződési feltételek érvénytelensége kapcsán, annak van döntő jelentősége, hogy a perbeli szerződés nem fogyasztói szerződés, ezért a Ptk. 209/A. § (1) bekezdése szerint a tisztességtelenség a megtámadás körében értékelhető. A megtámadási határidő **kezdetét** illetően az ítéltábla hangsúlyozza, arra vonatkozóan a Ptk. egyértelmű rendelkezést tartalmaz: a 236. § (1) és (2) bekezdés c) pontja szerint a megtámadási határidő egy év, amely részletekben történő teljesítés esetén az első teljesítéstől számítandó. Mindebből következően az elsőfokú bíróság azt is helyesen állapította meg, hogy figyelemmel a szerződéskötés és a megtámadás időpontjára az egy éves határidő már eltelt. Téves tehát a felperes hivatkozása arra, hogy a megtámadási – egyébként helyesen elévülési jellegű – határidő kezdetének időpontja a végeladási ár esedékességének időpontja, azaz 2014. március. Miután az elévülési határidőt az első részteljesítés időpontjától kell számítani, ezért súlytalan a felperes fellebbezésben előadott hivatkozása arra, hogy a végeladási ár esedékességétől számított egy éves elévülési idő megszakadt-e vagy sem, azt érdemben vizsgálni sem kellett.

Megjegyzi az ítéltábla, hogy bár a felperes jelen perben megtámadási kifogásként az egyes szerződési felek érvénytelenségére nem hivatkozhatott, azonban, amennyiben az alperes egy elszámolási perben a felperessel, mint alperessel szemben a perbeli szerződésből igényt kíván támasztani, vele szemben keresetet terjeszt elő, akkor a felperes abban a perben kifogásként az egyes szerződési feltételek érvénytelenségére hivatkozhat.

A fentiek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét – az indokolás kiegészítése mellett – a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A sikertelen fellebbezést előterjesztő felperes a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján viseli az általa lerótt fellebbezési eljárási illetéket, valamint köteles megfizetni az alperes másodfokú eljárásban felmerült és a jogi képviselével kapcsolatos 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a szerint számított ügyvédi munkadíj összegét.

A felperes a másodfokú eljárásban pervesztes lett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése az illetékekről szóló 1991. évi XCIII. törvény 60. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles befizetni a személyes illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Szeged, 2018. április 12.

Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó s.k.
a tanács elnöke

Dr. Béri András s.k.
előadó bíró

Dr. Dobler László s.k.
ábrabíró